

Анотація. Тарасенкова Н. А. **Пізнання, учіння, творчість: категоріально-понятійний аспект.** У статті розкривається суть понять «пізнання», «активність», «творчість», що є важливими для формування смислового поля досліджень у галузі дидактики математики.

Ключові слова: творчість, учіння, пізнання.

Аннотация. Тарасенкова Н. А. **Познания, учение, творчество: категориально-понятийный аспект.** В статье раскрывается суть понятий «познание», «активность», «творчество», являющихся важными для формирования смыслового поля исследований в области дидактики математики.

Ключевые слова: творчество, учение, познание.

Summary. Tarasenkova N. A. **Knowledge, learning, creativity: conceptual aspect.** In the article the essence of the concepts of «knowledge», «activity», «creativity» as important for the formation of the semantic field of research in the didactics of mathematics are esteemed.

Key words: creativity, learning, knowledge.

О. Я. Терех

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси

oksanka_5-5-5_@mail.ru

Науковий керівник – Богатирьова І. М.,

кандидат педагогічних наук, доцент

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОМЕТРІЇ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Сучасна освіта вимагає від учнів не тільки зрозуміти, запам'ятати й відтворювати отримані знання, але й, найголовніше, вміти ними оперувати, ефективно застосовувати в професійній діяльності й постійно поповнювати їх обсяг. Тому одним із важливих завдань учителя математики на уроці є активізація розумової діяльності учнів, уміння допомогти кожному засвоїти матеріал на такому рівні, який дасть можливість вільно орієнтуватися в житті.

Останнім часом на уроках математики все більше уваги приділяють підвищенню рівня пізнавальної активності учнів, який, безумовно, забезпечує раціональність мислення; готовність ставити та розв'язувати дослідницькі задачі; посилення мобільності знань. Для цього застосовуються різноманітні методи, прийоми та педагогічні технології, які поєднують різні форми діяльності учнів. Серед форм, які спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності учнів на уроках геометрії, важлива роль належить лабораторним та практичним роботам. Виконуючи їх, учні, як правило, глибше вдумуються в зміст опрацьованого матеріалу, краще зосереджують свою увагу, ніж це звичайно буває під час пояснень учителя. Тому знання, уміння і навички, набуті учнями в результаті добре організованих таких робіт, бувають міцнішими і ґрунтовнішими. Крім того, у процесі їх виконання в учнів виховується наполегливість, увага, витримка та інші важливі якості.

Лабораторна робота в геометрії – це форма організації навчальної діяльності учнів, при якій вони під керівництвом вчителя та за визначеним планом самостійно виконують завдання з геометрії [1].

Наведемо приклад структури лабораторної роботи.

1. Тема роботи та мета її виконання.

Лабораторна робота на тему: Вертикальні кути.

Мета. Перевірити властивість вертикальних кутів.

2. Система завдання для учнів.

На рисунку 1 зображено $\angle BOS$ і $\angle TOR$ та $\angle ROB$.

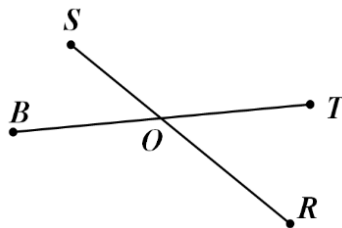

Рис. 1. Вертикальні кути

Виміряйте та запишіть в таблицю градусні міри вертикальних кутів.

Таблиця 1

Градусні міри вертикальних кутів			
$\angle BOS$	$\angle SOT$	$\angle TOR$	$\angle ROB$

Порівняйте: $\angle BOS$ $\angle TOR$ та $\angle SOT$ $\angle ROB$.

3. Висновок роботи.

Зробіть висновок: **Вертикальні кути**.....

Основне призначення лабораторних робіт – сприяти засвоєнню в учнів основних понять, законів, теорем; розвитку мислення, самостійності; практичному застосуванню набутих умінь і навичок, в результаті спостереження, виконання вимірювань, роботи з таблицею, порівняння отриманих результатів та аналізу результатів дослідження. В кінці роботи від учнів вимагається зробити узагальнення та записати висновки. Такі роботи дають можливість учням більш повно і свідомо з'ясувати математичні залежності між величинами, знаходити певні закономірності, удосконалити навички роботи з малюнками, таблицями, вимірювальними пристроями тощо.

Під *практичною роботою* ми розуміємо форму організації навчальної діяльності учнів (самостійну роботу учнів), при якій учні під керівництвом вчителя виконують систему завдань з геометрії й у процесі їх виконання закріплюють новий теоретичний матеріал та вчать розв'язувати задачі.

Наведемо приклад структури практичної роботи.

1. Тема роботи та мета її виконання.

Практична робота на тему: Вимірювання кутів.

Мета. Застосувати властивості кутів для проведення вимірювань вдома.

2. Система завдання для учнів.

Задача 1. Визначте кут, який утворюється у вашій кімнаті між: відкритим вікном і рамою вікна; відкритими дверима та порогом. Як ще вимірювання можна провести у вашій кімнаті?

Задача 2. Виміряйте кути, що утворилися між пальцями: великим та вказівним; вказівним та середнім; середнім та підмізинним; підмізинним та мізинцем. Порівняйте свої дані з даними своїх однокласників. Чи можна виявити закономірність?

Основне призначення практичних робіт полягає в тому, щоб учень навчився застосовувати знання, отримані на уроках геометрії, в реальному житті. Проведення практичних робіт мотивує учнів до навчання, вносить різноманітність в процес вивчення геометрії, підвищує активність і самостійність учнів. Це сприяє підвищенню якості знань учнів з геометрії, їх абстрактні теоретичні положення стають зрозумілими, доступними та наочними для них.

Насьогодні в школах м. Черкас проходить апробацію системи лабораторних і практичних робіт з геометрії для 7 класу. Продовжується робота по створенню відповідної системи задач для 8 класу.

Література

1. Терех О. Я Лабораторні роботи у навчанні геометрії учнів основної школи / О. Я. Терех // Вісник Черкаського університету. – 2015. – №17(350). – С. 112-117.

Анотація. Терех О. Я. Шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках геометрії в основній школі. У статті розглядаються форми, які спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності учнів на уроках геометрії, а саме лабораторні та практичні роботи. Наводяться приклади таких робіт.

Ключові слова: активізація пізнавальної діяльності, лабораторна робота з геометрії, практична робота з геометрії.

Аннотация. Терех О. Я. Пути активизации познавательной деятельности учащихся на уроках геометрии в основной школе. В статье рассматриваются формы, направленные на активизацию познавательной деятельности учащихся на уроках геометрии, а именно лабораторные и практические работы. Приводятся примеры таких работ.

Ключевые слова: активизация познавательной деятельности, лабораторная работа по геометрии, практическая работа по геометрии.

Summary. Tereh O. The ways to increase the cognitive activity of pupils in geometry lessons in basic school. In the article the forms that aim to enhance the cognitive activity of pupils at lessons of geometry, such as laboratory and practical work. Examples of such works are given.

Key words: activization of cognitive activity, laboratory work on geometry, practical work on geometry.